

HANEDE KEVADRÄNNE RÄPINA POLDRIL 1997. AASTAL

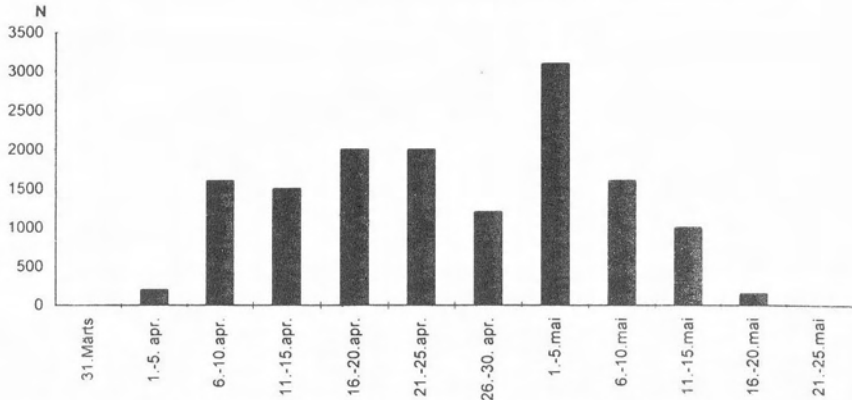
Arvi Lepisk & Aivar Leito¹
¹Rõõmu tee 18-10, Tartu EE2400

Lämmijärve ääres asuvat Räpina poldrit on läbirändavad haned peatuspaigana kasutanud juba aastakümneid. Kui varem oli kasutusel kogu polder, siis nüüdseks on selle põhjaosa suures osas sööti jäanud ja osaliselt võsastunud. Poldri ida- ja lõunaosas on praegu valdavalt niidetav heinamaa, teravilja kasvatatakse veel vaid selle läänepoolses osas. Varem kasvatati ulatuslikult ka köögivilja.

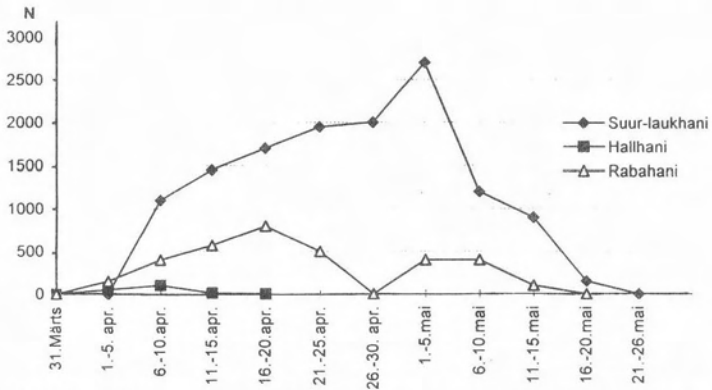
Haned toituvad põhiliselt heinamaal ja viljapõldudel. Ööbimis- ning päevase puhke- ja joogipaigana kasutatakse naabruses asuvat Lämmijärve. Erinevatest haneliikidest on poldril kohatud hallhane, rabahane, suur-laukhane ja väike-laukhane (A. Lepiski andmed, mis on EOÜ linnuharulduste komisjonile esitamata). Peatuvate hanede koguarv on ulatunud 2-3 tuhandeni. Kevadel on linde nähtud aprilli algusest mai keskpaigani, sügisel septembri esimesest poolest kuni oktoobri lõpuni.

1997. a. kevadel loendati hanesid aprilli algusest mai lõpuni, sagedusega vähemalt üks kord nädalas. Tulemused on esitatud pentaadide maksimumina (joonised 1 ja 2). Peale arvukuse jälgiti toitumispaikade kasutust, liikidevahelisi suhteid ning püüti leida kaelarõngastega märgistatud linde. Kahjuks ei nähtud aga ühtegi rõngastatud hane.

Esimesi **hallhanesid** ja **rabahanesid** nähti poldril 3. aprillil. Kuu alguses oli linde vähe ja salgad väikesed. Hallhane arvukus jäigi väga madalaks (kuni 100 is.) ja viimaseid linde nähti veel aprilli keskel. Peatuvate rabahanede arv tõusis pidevalt kuni 20. aprillini (800 is.) ja langes seejärel kiiresti. Teine rändelaine oli mai esimesel poolel ning viimaseid linde nähti 17. mail. Rabahane puhul tuleb lisada, et peale poldri peatus neid samaaegselt ja ligikaudu sama arvukalt ka Meelva, Linte ja Naha küla ümbruse põldudel.

Joonis 1. Rääpina poldril peatuvate hanede üldarv 1997. aasta kevadel.
Figure 1. The total number of geese stopping at Rääpina polder in spring 1997.

Joonis 2. Tavalisemate haneliikide arvukus Rääpina poldril 1997. a. kevadel.
Figure 2. Numbers of common geese species at Rääpina polder in spring 1997.

Kõige arvukam haneliik Rääpina poldril oli 1997. a. kevadel **suur-laukhani**. Esimesi linde nähti seal 6. aprillil. Seejärel suurenes nende arv ühtlaselt kuni 1500-ni aprilli keskel ja absoluutse maksimumini (2700 is.) 4. mail. Mai teisel dekaadil hakkas arvukus kiiresti langema ja viimaseid suur-laukhanesid nähti 19. mail. Arvukuse kõrgseis vältas ligikaudu ühe kuu ning peatusperiood tervikuna 43 päeva (06.04-19.05). Varasemate aastatega võrreldes oli liigi arvukus üle keskmise, peatusperiood tavalisest pikem ja hilisem.

Toitumispaikadena eelistasid suur-laukhaned 1997. a. kevael selgelt poldri heinamaid, eriti pärast noore rohu tärkamist aprilli lõpus ja mai alguses. Muudest biotoopidest nähti neid veel kõrrepõllul, talivilja orasel ning künnil. Rabahaned toitusid varakevadel enam kõrre- ja künnipõldudel, hiljem ka heina- ja karjamaadel. Kahte liiki omavahel võrreldes eelistasid suur-laukhaned rohumaid, rabahaned aga viljapõlde ja künnimaid. Mõlemad liigid ööbisid Lämmijärvel.

Spring migration of geese at Rápina polder in 1997

In spring 1997, the geese stopped at Rápina polder from early April to late May (Figures 1 and 2). The number of stopping birds was at highest in the second half of April and early May. The White-fronted Goose was the most numerous species (up to 2700 individuals daily), followed by the Bean Goose (800) and the Greylag Goose (100). As feeding ground the White-fronted Goose preferred meadows, the Bean Goose cornfields and ploughlands (in early spring). Both species stayed overnight at Lake Lämmijärv.